

دارند. دادن بینش، هیچگونه، رابطه تابعیتی، با دهنده بینش و دانش، ایجاد نمیکند. خدا، با دادن بینش به انسانها، حق حاکمیت بر انسانها پیدا نمیکند. خدا و پیامبرانش، آموزگار بینش و دانش نیستند، تا حق حاکمیت و راهبری همیشگی داشته باشند، بلکه در بینش و دانش، جوانمردند. خدا، تخم های بینش خود را، در دل مردم میکار، تا از زمین هستی خود انسانها، بروید. خدا، نطفه هستی خود را، در زهدان مردمان میاندازد، تا خود مردمان، کودک حقیقتشان را بزنایند. این پدیده را در فرهنگ ایران، «دین» می نامیدند. راد و «رد» که در واقع يك واژه اند، هم به معنای «بینش و فرزانی و دانش» هستند، و هم به معنای «جوانمردی». علت هم اینست که انسان یا خدا، تخم بینش و دانشش را به دیگران می بخشد. با انتقال تخم دانشش، رابطه حاکمیت بر دیگران، پیدا نمیکند، بلکه انسان، زهدان پرورش خدا، و کمال یابی خدا میگردد. الله، در آموختن «علم» به انسانها، بواسطه رسولانش، حاکمیت بر مردمان پیدا میکند. محمد در قرآن، آموزه انبیاء و امر ونهی خود را «علم» میداند، و انسان، خودش بی علم، یا کم علمست، و این انبیاء در اثر آموختن علم الله به مردمان، حق حاکمیت بر مردمان پیدا میکنند، چون مردمان بی علم، باید از علم الله، پیروی کنند. چنانچه قرآن مملو از این عباراتست. و ما او یتیم من العلم الا قليلا (سوره الاسراء) یا قال انما العلم عند الله (سوره الاحقاف) و علمناه من لدنا علما. الله، تخم علمش را، تخم خردش را، مانند خدای ایران، در پخش کردن وجودش در انسانها، در وجود انسانها، پخش نمیکند، تا در زمین وجود انسانها، بروید و نیاز به چنین رابطه حاکمیت الله و رسولان، و تابعیت مردمان از آنها نباشد.

در فرهنگ ایران، خدا، کسی را بر نمیگزیند که خودش را یا پامش را، فقط به او هدیه بدهد. این اندیشه، برضد «اصل برابری آفریننده با آفریده» است که شالوده «اندیشه برابری بطور کلی» در فرهنگ است. همه جانها، جان افشاندۀ از خود او هستند. همه خردها، خرد افشاندۀ از خود او هستند. همه بینش ها و خردها، خرد و بینش خود او هستند. خرد انسان، همان اندازه اصالت دارد که خرد خدا. خرد خدا، خوشه خردهای انسانهاست. اینست که فرهنگ ایران، وارونه یهوه و الله، به انسان، حاکمیت بر انسان و جانوران و طبیعت نمیدهد. در هرمزد یش، که یشتی در اوستا است که موبدان زرتشتی سپس تصنیف کرده اند، دیده میشود که نام یکم اهورامزدا، «دانا» است، و نام دومش «راد» است. آنها این دونام را از هم جدا میسازند. در حالیکه این دونام، یا دوفروزه اهورامزدا، از هم جدا ناپذیرند. دانائی و رادی، باهم یگانه و آمیخته اند، و هیچکدام بر دیگری اولویت ندارد، و هردو باهم، صفت نخستین اهورامزدايند. دانائی خدا، فقط گوهر رادی دارد. در داستان ضحاک در شاهنامه است که میتوان دید که برای نخستین بار، اندیشه دانش، از رادی، جدا ساخته میشود. انتقال دادن دانش، علت ایجاد رابطه «حاکمیت + تابعیت» میگردد. اهریمن بواسطه آنکه دانش به ضحاک میآموزد، حاکم برضحاک، و ضحاک، تابع اهریمن میگردد. این جالب است که این اهریمنست که نخستین بار، برای انتقال دانش، پیمان حاکمیت خود، و تابعیت ضحاک را می بندد. این برضد فرهنگ ایران بوده است. در حالیکه این رابطه که در فرهنگ ایران، اهریمنی شناخته شده است، شالوده ادیان ابراهیمی قرار میگیرد. در واقع ادیان ابراهیمی، برای ایرانیان، دین بحساب نمیآمدند، چون خدا، برای انتقال دانشش، پیمان حاکمیت برانسان، و تابعیت

انسان از خدا نمی بندد. خدا، فقط خودش را که تخم جان و خرد است، در انسان می‌کارد و می‌افشاند. به سخن دیگر، دانش و تخصص و خبرگی موبد یا آخوند، به آنها، حق حاکمیت بر مردمان را نمیدهد. حتی حق حاکمیت، به علمی هم نمیدهد که به خدا یا الله نسبت داده میشود. چون افشاندن دانش و بسخن بهتر، افشاندن تخم دانش یا «تخم خرد خدا»، که رادی است، برضد چنین حاکمیتی است. افشاندن تخم دانش و خرد، در رادی که «افشاندن جان» باشد، صورت میگیرد، ریشه در مهر دارد، نه در قدرت. خرد، چشم جان، برای پاسداری از جان و زندگی در گیتی است. خدا، خود را میبخشد تا گیتی بشود، چون در این افشاندن، مهرش را واقعیت میدهد. موبدان، برای آنکه اهورامزدا را، خدای قدرت و حکومتگر بسازند، این تحریفات را به معانی اصطلاحات داده اند. «اهوره» که همان «اوره» باشد، «ابر» است. ابر و آسمان ابری، سیمرغ افشاننده و جوانمرد بود. «اهوره»، اصل رادی و جوانمردیست. پیشوند «مزدا» که «مز» هست، همان ماه است، که نام دیگرش در هزوارش «بینا» است (یونکر)، و در الفهرست دیده میشود که ماه، همان سین و سیمرغ است. چون ماه، مجموعه و خوشه تخمهای زندگانست، از این رو، ماه، اصل بینش، و اصل قداست جان بوده است، و پسوند «دا» در «مزدا»، دارای معانی گوناگون است. از جمله ۱- شیردهنده و ۲- اندیشنده است، و چون همه تخمهای جان، از ماه به زمین افشانده میشد، از این رو اهورامزدا، همان سیمرغ یا همان خرم بود، که در آموزه زرتشت، این خدا، چهره تازه ای به خود گرفته بود. یک معنی اهوره مزدا، «افشاندگی بینش» یا «افشاندن تخمهای ماه، یا تخمهای بینش و و روشنی و زندگی، یا افشاندن تخمهای سیمرغ» است، و ترجمه آن به «سرور دانا» به کلی برضد فرهنگ ایران است. به همین علت پدر رستم فرخزاد، فرخ هرمز نامیده میشد، چون فرخ = خرم = اهورامزدا بود. ولی موبدان زرتشتی، اهورامزدا را غیر از فرخ و یا خرم، میساختند.

از این رو، اهورامزدا، در اصل، خدای جوانمردی بود که تخم و آب را فرو میافشاند. پیکر خودش، جهان میشد. اهوره مزدا، یک رفورم یا اصلاح اخلاقی در فرهنگ سیمرغی بود. ولی موبدان، آنرا در ضدیت با سیمرغ = خرم = فرخ، تفسیر و تأویل کردند، و این اشتباه بزرگ، مایه بزرگترین فاجعه ها در تاریخ ایران شد. همین ضدیت، که ضدیت اسفندیار با رستم باشد، علت العلل شکست ایران از اعراب و اسلام گردید. جامعه ایرانی، برعکس سکوت مطلق تاریخ، در این باره، در یک جنگ همیشگی دو برادر دشمن شده، از هم شکافته شده بود. یکی زرتشتیان، و یکی زنخدایان که در هر منطقه ای، بنام دیگر نامیده میشدند، ولی در اصل، همه، یکی بودند. فرهنگ ایران، بدون برآیند «فرهنگ زنخدائی»، ناپایدار و ناتمام است، و نمیتواند سرپای خود استوار بایستد. گاتای زرتشت، فقط بر زمینه فرهنگ زنخدائی + سیمرغی ایران، واجد معنای غنی و ژرف و پویا میگردد. و هم از این رو، کوشش امروزه زرتشتیان، برای زنده ساختن آموزه زرتشت، بدون داشتن این زمینه فرهنگی زنخدائی + سیمرغی + خرمدینی، جنبشی است که از همان آغاز، محکوم به سترونی است. فردوسی و عطار و مولوی و حافظ را، فقط بر زمینه همین «فرهنگ زنخدائی ایران» میتوان دریافت، چون آنها، امتداد دهنده همان فرهنگند. آموزه زرتشت، در اثر آنکه موبدان، آنرا در دوره ساسانیان، بکلی از این زمینه فرهنگی جدا ساختند و به

ضدیت با آن پرداختند، در فرهنگ ایران، پس از چیرگی اسلام، از جنبش و گسترش و نفوذ فرو ماندند، و به کلی خشک و نازا شدند.

رستم فرخزاد که سردار ایران در قادسیه بود، چنانچه از نامش و نام پدرش (فرخ یا فرخ هرمز) میتوان دید، خرمدین بوده است. پدرش را که سپهد خراسان بود، آوزمیدخت پادشاه ساسانی کشته بود، و همین رستم فرخزاد است که به مداین آمد و دستور داد که میل به چشم آوزمیدخت بکشند. پدر رستم فرخزاد، از آوزمیدخت خواستگاری کرده بود. این زناشویی، سبب میشد که حکومت از دست موبدان زرتشتی و ساسانیان بیرون رود، و باز خرمدینان (پیروان زندهائی) به حکومت ایران، دست بایند. اینست که موبدان، توطئه کردند تا آوزمیدخت، فرخ هرمز را به مداین فرا خواند، و با خیانت، او را به قتل برساند و در میدان شهر ببیندازد. چنین کسی از روی ناچاری، به جنگ اعراب فرستاده میشود که در ته دلش میخواهد حکومت ساسانی را براندازد و طومار قدرت موبدان زرتشتی را درهم پیچد! از سوی دیگر، عمر، سعدبن وقاص را که مردی مریض حال بود با « سلمان فارسی» به قادسیه روانه میکند. سلمان، پیشاهنگ لشکر اسلام (تاریخ کامل) و مغز نقشه کش جنگ است. این مرد، چنانچه از نامش پیداست، نام سیمرخ را دارد. «سلم» در اصل همان sairima سه + ریما، سه شاخ یا سه نای بوده است. سلمانی هنرمند نام ریش تراش و سر تراش است، چون سلمانی با «نی» سرو روی را می تراشد و می آراید. هنوز در بلوچی به سلمانی، نائی میگویند. نام این خدارا که «سلم» باشد، برخی از قبائل عرب به خود داده بودند، چون این خدارا میپرستیدند. سلم که همان sairima باشد، نام برادر ایرج و تور است. مزدکیها نیز خرمدین بوده اند (الفهرست). نام زن مزدك، خرمه بوده است (سیاست نامه). خرمدینان در حکومت ساسانیان زیر فشار بودند، چون همیشه درصدد برانداختن رژیم ساسانی و قدرترانی موبدان زرتشتی بوده اند. از این رو، سلمان خرمدین، به عربستان فرار کرده است، و در محمد، مردی را یافته است که با دینش میتواند اعراب را در یک سپاه، متحد سازد، و حکومت ساسانی را براندازد. اکنون در قادسیه، این دو ایرانی خرمدین که یک هدف و غایت دارند، باهم روبرو میشوند، و به حتم در فرصت کافی که داشتند، بارها همدیگر را در آنجا دیده اند، و باهم رایزنی کرده اند. تاریخهای اسلامی، در باره رویداد قادسیه، درباره این برخوردها، خاموش میمانند. بویژه که طبری، که ایرانی بوده است، خطر نام بردن سلمان را در این رویداد، میدانسته است، و در این باره به کلی خاموش میماند. چون روز دوم، ناگهان همه دیلمی ها و افسران پادگانهای ایران، که همه خرمدین بوده اند، بدون اینکه اسلام آورده باشند، به قشون اعراب می پیوندند (تاریخ طبری). این فقط با توطئه سلمان و فرخزاد باهم، که همدین آنها بوده اند، ممکن گردیده است. اینها حقایقی است که مسکوت گذارده میشود، تا از فتح اعراب (که هنوز اکثریتشان مسلمان نبودند) یک « غلبه اسلام بر امپراطوری ایران، و غلبه دین اسلام بر فرهنگ ایران» درآورده شود! کشته شدن رستم فرخزاد هم، یک توطئه بوده است. مقصود از این روایت کوتاه، آنست که دیده شود که « جنگ رستم و اسفندیار» که در واقع، پایان شاهنامه اسطوره ای « است، بیان این فاجعه بزرگ فرهنگ و تاریخ ایرانست، که در هیچ تاریخی، نامی از آن نیز برده نمیشود. همانسان « بهمن نامه»، گرد این تنش و کشمکش بزرگ فرهنگ و تاریخ ایران میچرخد، که امروزه در بررسیها، کوچکترین اهمیتی به آن داده نمیشود. اینها همه زیر سر تحریفات موبدان زرتشتی بود، که آموزه زرتشت را که اصلاحی در فرهنگ سیمرغی بود، تبدیل به آموزه ای برضد آن کردند

، و جامعه ایران را هزاره ها از هم شکافتند ، و نابرابری طبقاتی را پروردند و حقانیت حکومت را بر اصل « ترویج دین زرتشت » گذاردند ، که برضد اندیشه سیاسی ایران بود ، که همه ادیان را در زیر یک خیمه جمع میکرد . آنچه را ما امروزه « مغز فرهنگ ایران » میدانیم ، امتداد همین فرهنگ سیمرغیست ، که برآیند های گوناگونش ، در آثار عطار و فردوسی و حافظ و مولوی و جنبش جوانمردان و عرفان باقی مانده و پرورده شده است . اکنون برماست که این گونه برخورد با آموزه زرتشت و خرمدینان را کنار بگذاریم ، و آنها را باز به هم بپیوندیم تا به فرهنگ زنده و پویا و زیبای نخستین دست یابیم . خرمدینان یا سیمرغیان ، « جوانمردی و بینش » را دو برآیند جدا ناپذیر از هم میدانستند . و پیامد مستقیم این اندیشه ، آن بود که دانش مقدسی نیست که در دسترس انحصاری موبدان یا شاهان باشد ، که به آنها حق حاکمیت برمردمان را بدهد . موبدان میترانیسم در آغاز ، و سپس الهیات زرتشتی ، این آمیختگی « جوانمردی و بینش » را از هم بریدند . به همین علت ، الهیات زرتشتی ، دانائی را از رادی برید ، و فروزه دوم اهورامزدا ساخت . پدیده جوانمردی ، تنها یک اصل اخلاقی خالص نبود ، بلکه سراسر فرهنگ ایران ، و فرهنگ سیاسی ایران را معین میساخت . جوانمردی ، برضد اندیشه « حاکمیت الهی ، حاکمیت موبدان ، حاکمیت شاهان » بود . خردهای انسانها ، تخمه های خردند که وقتی یک خوشه به هم پیوسته شدند ، خرد خدا میشوند . خدا ، خوشه خردهائیست که خود را در انسانها ، افشانده است . با کمی دقت در این اندیشه ، بدیهی (از خود روشن) میگردد که فرهنگ ایران ، به کلی برضد اندیشه هائی ، بنام حاکمیت الهی یا حاکمیت موبدان یا حاکمیت شاهان بوده است . اینست که در تاریخ ما ، این قدرتها ، برضد فرهنگ ایران جنگیده اند ، و آنرا تا توانسته اند ، تحریف و مسخ کرده اند . ما باید معنای تنگی را که امروزه از جوانمردی یا رادی داریم ، دور بیندازیم ، تا گستره پدیده جوانمردی را ، در سیاست و اقتصاد و اخلاق و حقوق و آموزش و پرورش و « تسامح دینی و سیاسی و اندیشگی » در یابیم .

امروزه ، خود واژه « جوانمردی » ، همه را گرفتار اشتباه میسازد . همه می پندارند که جوانمردی ، با مردی یعنی « نرینگی » و با جنس نرینه کار دارد . ولی درست معنای اصلیش ، وارونه این پنداشت بوده است . جوانمردی ، با پدیده زائیدن و روئیدن کار داشته است . زائیدن و شیردادن ، افشاندن جان بوده است . هنوز هم به شیر ، جان حیوان میگویند (برهان قاطع) . همچنین ، خوشه ، افشاندن گیاه بوده است . در کردی دیده میشود که « مردی » هم ، همان معنای جوانمردی را دارد . در کردی به جوانمردی ، « مه ر دایه تی » گفته میشود . این دایه است که خون خودش را تبدیل به شیر میکند ، و شیری که از گوهر وجودش جوشیده ، به همه کودکان جهان میدهد ، و این جوانمردی است . در واقع واژه « مردی » در اصل مرکب از « مر + دی » بوده است ، و پسوند « دی » ، همان دین و دایه ودیو (زرخدا) است . به ویژه که روز ۲۳ هرماه که روز « دی » است ، نزد مردم به « جانفزا » معروف بوده است (برهان قاطع) . « مر » ، معنای گوناگون دارد . این همان واژه است که در عربستان ، در شکل های « سیمر + سیمره + سیمران » ، نام دیگر عزی (اوز = نای) زرخدای بزرگ مکه بوده است (سه درخت شوره گز = سه + مر) . و بنا بر ناظم الاطباء ، « مر » ، معنای « دوست و یار » هم دارد ، و پیشوند « مر سپند یا مار اسفند » است که چهره ای از زرخدا « خزم = فرخ » است . البته دارای معنای « غار و گو سپند » هم هست ، که در اصل

دارای معنای «سرچشمه نوزائی» است، چون غار، «سرچشمه آفرینش» بوده است. همچنین گوسپند، که امروزه نام جانوربی آزاریست، «گنو + سپنتا» است، که برابر با همان «مر + سپند» نام روز ۲۹ هرمایست که همان خرم باشد، که خوشه و مجموعه همه جانهای بی آزار میباشد (جانان). پس «مردی = مر + دی = مَر + دایتی» همه، نامهای این خدایند که جان خود را در گیتی میافشاند. در اوستا، به پستان fshtaane گفته میشود. که به معنای «دهانه افشاننده» است، و پیشوند «فش»، همان واژه افشاندن است. پستان، چشمه افشاندن شیر است. همانسان در هژوارش پستانن pashonitan به معنای افشاندن است. در واقع این واژه هم، معنای «زائیدن» و هم معنای «افشاندن» را داشته است، چنانچه هنوز نیز در شوشتری، «پشه» به معنای «باسن» است. در کردی «پسانک»، به معنای بچه است، و در سکرزی (سیستانی) پس، به معنای شرمگاه زن است.

در روزگار کهن، برای ساختن مفهوم یا تصویر کلی، همه گیاهان یا جانوران همانند را در يك تصوير جمع میکردند. اصل آزار، مجموعه همه گرگها در شکل يك گرگ بود. اصل بی آزاری، مجموعه جانوران بی آزار، در يك گاو + یا در يك اسب + یا در يك گوسپند + یا در يك خرگوش بود. اینست که در یشتها، درواسپ، همان «گش» است. یا در یادگار زرریان دیده میشود که اسب زیر، همانند سیمرغست. در واقع رخش، اسب رستم نیز، از آنجا که رخش به رنگین کمان گفته میشود، و رنگین کمان، همان «سن یا سیمرغ» است، پس رستم هم سوار بر سیمرغست. همینسان «مجموعه شیرهای جهان» در يك رود که «رود وه داییتی» خوانده میشود، جمع شده است. این رود را در سانسکریت، «خشه رودا» میگویند که به معنای «رود شیر» باشد. خشیر و اخشیر و اشیر، و خشه و «اشه» همین شیر، یا جان همه زندگان است. ما از شاهنامه میدانیم که سیمرغ، دایه زال، و همچنین دایه رستم است، چون دایه یا تایه، هم دهنده شیر است، و هم قابله و ماما، یا زایاننده کودک. سیمرغ، شیر به زال میدهد، و او را میپرورد و رستم را میزایاند. خدا در فرهنگ ایران، دو چهره دارد: ۱- یکی نی نواز و موسیقی زن و مطرب یا طربساز و جشن ساز است و ۲- دیگر، دایه است که زایاننده و شیردهنده باشد. اینست که می بینیم که نام روز یکم هر ماه، نزد مردم، «جشن ساز» نامیده میشود است (برهان قاطع). خرم و فرخ و ریم، که نامهای گوناگون نخستین روز هستند، گوهرشان، «جشن ساختن برای جهانیان» است. خویشکاری خدای ایران، جشن سازيست، نه امرکردن و نهی کردن. گل این روز که یاسمین باشد، در عربی، «عشبه» خوانده میشود که همان «اشی + به» باشد. یعنی «شیر به». و این همان ویژگی دایگی این خداست.

بیا ای مادر عشرت به خانه که جانرا خوش ز مادر میتوان کرد مولوی

ای شه و سلطان من ای طربستان من در حرم جان ما، برچه رسیدی؟ بگو مولوی
سپس، نام همین روز را، «اهورامزدا» کردند. پس خویشکاری اهورامزدا هم جشن سازی است، چنانکه هفده سرود گاتا را، در میان «یسناها» جای داده اند، و یسنا و یسن، همان واژه «جشن» است. اینست که موبدان زرتشتی، به پنج روز پایان سال، که تخم آفرینش بوده است، سپس، نامهای پنج بخش گاتا را دادند، و این، به معنای آنست که جهان، از سرودهای جشن آفرین، پیدایش می یابد. خدایان ایران، نیامده اند، تا بر مخلوقات و برانسانها، با قدرت، حکومت کنند و اهریمنی بکنند، بلکه آمده اند، با موسیقی و باسرود و با گاتا و با یسناها و با یشتها، برای مردم جشن